

Návrh

ZÁKON

ze dne 2014,

kterým se mění zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, se mění takto:

1. Označení hlav I až V se včetně nadpisů zrušuje.
2. § 1 až 3 včetně nadpisů a poznámky pod čarou č. 1 znějí:

„§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Tento zákon upravuje

- a) způsob posuzování a zamezení zneužití významné tržní síly v souvislosti s nákupem nebo prodejem potravin za účelem jejich dalšího prodeje na území České republiky nebo službami s tímto nákupem nebo prodejem potravin souvisejícími,
- b) dozor nad dodržováním tohoto zákona.

(2) Podle tohoto zákona se posuzuje i zneužití významné tržní síly, které bylo uskutečněno v cizině, pokud jeho účinky nastaly nebo mohou nastat na území České republiky.

§ 2

Vymezení některých pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) dodavatelem podnikatel nebo jím ovládaná osoba, pokud prodávají potraviny za účelem jejich dalšího prodeje nebo přijímají nebo poskytují služby s prodejem potravin související,
- b) odběratelem podnikatel nebo jím ovládaná osoba nebo nákupní aliance podle písmene c), pokud nakupují potraviny za účelem jejich dalšího prodeje nebo přijímají nebo poskytují služby s nákupem potravin související; za odběratele se považuje také ten, kdo

takový nákup nebo služby pro jiného odběratele zajišťuje na základě smlouvy příkazního typu,

c) nákupní aliancí uskupení odběratelů, vzniklé na základě smlouvy, jiného právního jednání nebo jiné právní skutečnosti, které provádí spolupráci mezi odběrateli v souvislosti s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje nebo přijímáním nebo poskytováním služeb s tím souvisejících, nebo bylo za účelem této spolupráce vytvořeno, nezávisle na tom, zda toto uskupení má nebo nemá právní osobnost,

d) potravinou látka nebo výrobek definovaný jako potravina přímo použitelným předpisem Evropské unie¹⁾.

§ 3

Významná tržní síla

(1) Významná tržní síla je takové postavení odběratele nebo dodavatele, v jehož důsledku si odběratel nebo dodavatel může vynutit bez spravedlivého důvodu výhodu vůči jiným stranám jeho smluvních vztahů v souvislosti s nákupem nebo prodejem potravin nebo přijímáním nebo poskytováním služeb s nákupem nebo prodejem potravin souvisejících.

(2) Významnou tržní sílu může mít odběratel nebo dodavatel podnikající na území České republiky.

(3) Významná tržní síla se posuzuje u odběratele nebo u dodavatele jako účastníka správního řízení, a to zejména s ohledem na strukturu trhu, překážky vstupu na trh a finanční sílu posuzovaného.

(4) Pokud je odběratelem podnikatel, který zajišťuje nákup potravin nebo služby s nákupem nebo prodejem potravin související pro jiného odběratele na základě smlouvy příkazního typu, jeho významná tržní síla se posuzuje společně s postavením odběratele, pro kterého činnost zajišťuje.

(5) Má se za to, že významnou tržní sílu má

- a) odběratel nebo dodavatel, jehož obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky přesáhne 5 mld. Kč za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců,
- b) odběratel nebo dodavatel, který je ovládanou osobou, jehož obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky nepřesáhne 5 mld. Kč za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců, pokud jeho obrat za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky společně s obratem ovládající osoby za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky přesáhne 5 mld. Kč za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců, nebo
- c) nákupní aliance, u které společný obrat jejích členů za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území České republiky přesáhne 5 mld. Kč za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců.

¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin.“.

3. Za § 3 se vkládá nový § 3a, který včetně nadpisu zní:

„§ 3a

Náležitosti smlouvy

(1) Smlouva mezi odběratelem a dodavatelem, z nichž jeden z nich má významnou tržní sílu, musí být sjednána písemně a musí kromě obecných náležitostí obsahovat také:

- a) způsob úhrady kupní ceny a lhůtu na její úhradu, výši slevy z kupní ceny nebo způsob jejího určení, bude-li poskytována, přičemž doba splatnosti kupní ceny nesmí být delší než 30 dní ode dne převzetí potraviny nebo služby s tím související,
 - b) lhůtu nebo způsob jejího určení pro dodávku předmětu koupě a určení jejího množství za stanovené období nebo určení množství jednotlivé dodávky předmětu koupě, a
 - c) v případě, že jsou přijímány a poskytovány služby související s nákupem nebo prodejem potravin, způsob spolupráce při jejich přijímání a poskytování co do předmětu, rozsahu, způsobu a doby plnění, výše ceny nebo způsobu jejího určení.
- (2) K právnímu jednání učiněnému v rozporu s odstavcem 1 se nepřihlíží.“.

4. § 4 včetně nadpisu zní:

„§ 4

Zákaz zneužití významné tržní síly

(1) Zneužití významné tržní síly je zakázáno.

(2) Zneužitím významné tržní síly je zejména soustavné

- a) sjednávání nebo uplatňování smluvních podmínek, které vytvářejí výraznou nerovnováhu v právech a povinnostech smluvních stran,
- b) sjednávání nebo získávání jakékoli platby či jiného plnění, za které nebyla poskytnuta služba nebo jiné protiplnění, nebo je nepřiměřené hodnotě skutečně poskytnutého protiplnění,
- c) uplatňování nebo získávání jakékoli platby nebo slevy, jejíž výše, předmět a rozsah poskytovaného protiplnění za tuto platbu nebo slevu nebyly písemně sjednány před dodáním zboží nebo poskytnutím služeb, ke kterým se platba nebo sleva vztahuje,
- d) sjednávání nebo uplatňování cenových podmínek, v jejichž důsledku nebude daňový doklad na úhradu kupní ceny za dodávku potravin obsahovat konečnou výši kupní ceny po veškerých sjednaných slevách z kupní ceny s výjimkou předem sjednaných množstevních slev,
- e) sjednávání nebo uplatňování plateb nebo jiného protiplnění za přijetí potravin do prodeje,
- f) sjednávání nebo uplatňování lhůty splatnosti kupní ceny potravin delší než je lhůta uvedená v § 3a odst. 1 písm. a),
- g) sjednávání nebo uplatňování práva na vrácení nakoupených potravin s výjimkou podstatného porušení smlouvy,
- h) požadování náhrady sankce uložené kontrolním orgánem po druhé smluvní straně bez existence jejího zavinění, nebo
- i) diskriminování druhé strany ve smluvním vztahu mezi odběratelem a dodavatelem spočívající ve sjednání nebo uplatnění rozdílných smluvních podmínek pro nákup nebo prodej služeb s nákupem nebo prodejem potravin souvisejících při srovnatelném plnění, bez spravedlivého důvodu.“.

5. Nadpis nad § 5 zní:

„Dozor nad dodržováním zákona“.

6. V § 5 se slovo „Dohled“ nahrazuje slovem „Dozor“.

7. V § 5 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Úřad v rámci výkonu dozoru nad tím, zda a jakým způsobem odběratel nebo dodavatel plní povinnosti vyplývající pro něj z tohoto zákona nebo z rozhodnutí Úřadu vydaných na základě tohoto zákona, může po předběžném prošetření věci řízení z moci úřední nezahájit, není-li na jeho vedení veřejný zájem s ohledem na velmi nízkou míru závažnosti posuzovaného jednání, přičemž se přihlédne zejména k povaze jednání, způsobu jeho provedení a počtu dotčených subjektů. O nezahájení řízení Úřad učiní písemný záznam, v němž uvede, proč řízení nezahájil.“

8. V § 6 odstavce 2 a 3 znějí:

„(2) Namísto rozhodnutí podle odstavce 1 Úřad rozhodne o zastavení řízení za podmínky, že účastník řízení Úřadu navrhl závazky, jejichž splněním se odstraní závadný stav, a že zneužití významné tržní síly nebylo Úřadem kvalifikováno jako závažné. V takovém rozhodnutí může Úřad rovněž stanovit podmínky a povinnosti nutné k zajištění splnění těchto závazků. Jestliže Úřad neshledá navržené závazky dostatečnými, důvody písemně sdělí účastníku řízení a pokračuje v řízení.

(3) Závazky podle odstavce 2 může účastník řízení písemně navrhnout Úřadu nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy mu Úřad doručil písemné vyrozumění, v němž Úřad sdělí základní skutkové okolnosti případu, jejich právní hodnocení a odkazy na hlavní důkazy o nich, obsažené ve spise (dále jen „sdělení výhrad“); k pozdějšímu návrhu přihlédne Úřad jen v případech hodných zvláštního zřetele. Účastník řízení je svým návrhem vázán vůči Úřadu, popřípadě vůči třetím osobám, a od podání návrhu do rozhodnutí Úřadu podle odstavce 2 nesmí postupovat způsobem, který je předmětem sdělení výhrad Úřadu.“

9. V § 6 odst. 4 písm. b) se slova „účastníci řízení jednají“ nahrazují slovy „účastník řízení jedná“.

10. Za § 6 se vkládá nový § 6a, který zní:

„§ 6a

Je-li zjištěno porušení zákazu stanoveného v § 4, může Úřad rozhodnout o uložení opatření k nápravě, jehož účelem je odstranění protiprávního stavu, a stanovit přiměřenou lhůtu k jeho splnění. Uložení opatření k nápravě nevyklučuje souběžné uložení pokuty podle § 8 odst. 1 písm. a).“

11. V § 7 se slovo „zneužívání“ nahrazuje slovem „zneužití“ a slova „jiného právního předpisu³⁾“ se nahrazují slovy „zákona o ochraně hospodářské soutěže“.

Poznámka pod čarou č. 3 se zrušuje.

12. V § 8 odst. 1 se slova „Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako soutěžitel“ nahrazují slovy „Odběratel nebo dodavatel“.

13. V § 8 odst. 1 písm. a) a b) se slova „tohoto zákona“ zrušují.

14. V § 8 odst. 1 písm. c) se slova „jiného právního předpisu“ nahrazují slovy „§ 6a“.

15. V § 8 odst. 1 písmeno d) zní:

„d) nesjedná povinnou náležitost smlouvy.“.

16. V § 8 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

a) poruší pečeť umístěnou v průběhu šetření podle zákona o ochraně hospodářské soutěže, nebo

b) v rozporu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže neposkytne Úřadu úplné, správné a pravdivé podklady nebo informace, včetně obchodních knih, jiných obchodních záznamů nebo jiných záznamů, které mohou mít význam pro objasnění předmětu řízení.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

17. V § 8 odstavec 3 zní:

„(3) Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta do 10 000 000 Kč nebo 10 % z čistého obratu dosaženého odběratelem nebo dodavatelem za poslední ukončené účetní období a za správní delikt podle odstavce 2 se uloží pokuta do 300 000 Kč nebo 1 % z čistého obratu dosaženého právníckou nebo podnikající fyzickou osobou za poslední ukončené účetní období.“.

18. V § 8 se doplňují odstavce 4 až 5, které znějí:

„(4) Je-li pokuta podle odstavce 3 ukládána

a) odběrateli nebo dodavateli, který je ovládanou osobou, počítá se z úhrnu čistého obratu ovládané a ovládající osoby za poslední ukončené účetní období, nebo

b) nákupní alianci nebo jejím členům, počítá se z úhrnu čistých obrátů dosažených jejími členy za poslední ukončené účetní období.

(5) Ovládající osoba nebo každý člen nákupní aliance odpovídá za zaplacení uložené pokuty do výše 10 % ze svého čistého obrátu dosaženého za poslední ukončené účetní období.“.

19. V § 9 odst. 5 se za slovo „ustanovení“ vkládá slovo „tohoto“.

20. Poznámka pod čarou č. 4 se zrušuje včetně odkazu na poznámku pod čarou.

21. V § 9 odstavec 6 zní:

„(6) Odpovědnost za správní delikt právnické osoby, která zanikla, přechází na jejího právního nástupce. Má-li zaniklá právnická osoba více právních nástupců, odpovídá za správní delikt každý z nich. Při výměře pokuty se přihlédne též k tomu, v jakém rozsahu přešly na právního nástupce výnosy, užitky a jiné výhody ze spáchaného správního deliktu, a k tomu, pokračuje-li některý z právních nástupců v činnosti, při které byl správní delikt spáchán.“.

22. V § 9 se odstavec 7 zrušuje.

Dosavadní odstavec 8 se označuje jako odstavec 7.

23. V § 10 odstavec 1 zní:

„(1) Právnické nebo podnikající fyzické osobě, která v rozporu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže neposkytne Úřadu při provádění šetření nezbytnou součinnost, lze uložit pořádkovou pokutu až do výše 300 000 Kč nebo 1 % z čistého obrátu jí dosaženého za poslední ukončené účetní období.“

24. V § 10 odst. 2 se slovo „soutěžitelem“ nahrazuje slovy „právnickou nebo podnikající fyzickou osobou“.

25. V § 10 se odstavec 3 zrušuje.

26. Přílohy 1 až 6 se zrušují.

Čl. II Přechodná ustanovení

(1) Řízení, která nebyla pravomocně ukončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posuzují podle zákona č. 395/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Smlouvy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, které neobsahují náležitosti podle § 3a zákona č. 395/2009 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, uvedou jejich smluvní strany do souladu s § 3a zákona č. 395/2009 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nejpozději do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti třicátým dnem ode dne jeho vyhlášení.